

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

No8(2)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 528 sahifa,
12-avgust, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapirjanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Woosyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – "Yangi O'zbekiston" va "Pravda Vostoka" gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (PhD)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G'. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers “Yangi O'zbekiston” and “Pravda Vostoka”, Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oğlu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

“Maktabgacha va maktab ta'limi” jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta'limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo'yicha
ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

The Role of English Collocations, Idiomatic Expressions, and Phraseological Units in Developing Communicative Competence in Higher Education	10
<i>Alimov Jamshid Ravshanovich</i>	
Milliy xoslangan lisoniy birliklarni teglash tamoyillari	16
<i>Yorkulov Zafarjon Bakirovich</i>	
Oila a'zolari o'rtasidagi o'zaro tushunishning shaxs kognitiv rivojlanishiga ta'sirining psixologik xususiyatlari	20
<i>Vaydulla Madinabonu Muxtasam qizi</i>	
O'qituvchilar darslarni qanday qiziqarli tashkil etishlari mumkin?	26
<i>Dilnura Rustamovna Xamrayeva</i>	
Tarbiya texnologiyasi – talabalarda ilmiy va sinergetik dunyoqarashni shakllantirish omili sifatida	33
<i>Mamadaliyev Kamolidin Rahmatullayevich</i>	
Maktab direktor maslahatchilarida strategik boshqaruv tafakkurini rivojlantirishning psixologik omillari	40
<i>Rahmatova Nasiba Sobirovna</i>	
Umumta'lim maktablarida harbiy-vatanparvarlik tarbiyasini sinfdan tashqari faoliyat orqali takomillashtirishning pedagogik-metodik tizimi	46
<i>Urinbayeva Dilfuza Abdumannobovna</i>	
Integrativ ta'lim texnologiyalari asosida bo'lajak geografiya o'qituvchilarining kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirish	50
<i>Xoldavlatova Gavhar Normaxmatovna</i>	
Klaster asosida TVET tizimida pedagogik innovatsiyalar	55
<i>Sobir Azizov</i>	
Muammoli ta'lim texnologiyasi orqali talabalarining kreativ fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirish: "muammo" divergent–konvergent o'quv sikli	57
<i>Djumabayev G'ulomjon Xalillayevich, Yusupov Muxtorbek Roximovich</i>	
Oliy ta'lim muassasalari jismoniy tarbiya darslarida regbi elementlarini o'rgatishning tashkiliy-metodik asoslar	62
<i>E. E. Jumayev</i>	
Autentik materiallar asosida bo'lajak nemis tili o'qituvchilarining til ko'nikmalarini rivojlantirish metodikasining eksperimental samaradorligi	65
<i>Jumayeva Gulxan Amrullayevna</i>	
Aleksandr Nil pedagogik ta'limotida shaxs erkinligini rivojlantirish mexanizmlari: ingliz filologiyasi talabalari misolida	71
<i>Atamirzayev Bahrom Bahodir o'g'li</i>	
TPACK modeli asosida ingliz tilida kommunikativ kompetensiyani rivojlantirishning adaptiv metodik tizimi	75
<i>Omonova Maftuna Shermatovna</i>	
Multimodal vizual tayanchlar va flashcard asosidagi topshiriqlar orqali boshlang'ich sinf o'quvchilarining ingliz tilidagi og'zaki nutq ko'nikmalarini rivojlantirish metodikasi	82
<i>Sevara Alimurodova, Ayubova Saïda</i>	
Raqamlashtirish jarayonida elektron ta'lim resurslarini yaratishning metodik asoslarini takomillashtirish	88
<i>Nurmaxonov Kayrat Erpayizovich</i>	
Modulli ta'lim texnologiyalari orqali o'quvchilarda mustaqil fikrlashni shakllantirishning pedagogik asoslari	95
<i>Poyonova Fazilat Olimovna</i>	
Individual ta'lim sharoitida talabalarni kasbiy faoliyatga tayyorlash samaradorligini pedagogik tajriba-sinov va matematik-statistik tahlil asosida baholash	100
<i>Gulbaxor Abdullayevna Gaynazarova</i>	

Oliy ta'lim muassasalarida raqamli menejment tizimlarini joriy etish muammolari va ularni bartaraf etishning samarali yo'llari	106
Matnazarov Hurmatbek Egamberganovich	
Umumiy o'rta ta'lim maktablarida ta'lim sifatini boshqarishda sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanishning pedagogik imkoniyatlari	110
Sodiqov Rafikjon Turobjon o'g'li	
Bo'lajak tarbiyachilarning liderlik-boshqaruv kompetentligini rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari ...	114
To'xtayeva Dilrabo Nematovna	
Inklyuziv ta'lim: mohiyati, tamoyillari	119
Choriyeva Muxlisa Jumamurodovna	
The Role of Neuromuscular Dentistry in Dental Practice	123
Turayev Alimjan	
Orthodontics' Digital Transformation (Literature Review)	128
Khusanbaeva Jasmin Shavkatovna, Xazratov A. I.	
O'zbekiston SSRda ta'lim islohotlari davrida pedagogika bilim yurtlari faoliyatida o'qituvchilarni tayyorlash jarayonlari va amaliy muammolar	136
Mamatkulova Maxfuza Kozimovna	
Application of Mechanotherapy Techniques in Oral and Craniofacial Surgical Methodologies (Literature Review)	140
Marufova Farangiz Gayratovna	
Theoretical Foundations for Developing Communicative Competence of Future Doctors	147
Nasimova Shahnoza Ziyodullayevna	
Формирование функциональной грамотности и "гибких навыков" (Soft Skills) у учащихся начальных классов в контексте реализации национальной учебной программы Узбекистана	152
Ю. С. Тажиева	
Talabalarda mustaqil ta'lim olish faoliyatini rivojlantirish metodlari	156
Jabborov Toxirjon Maqsudali o'g'li	
Ingliz va qoraqalpoq tillaridagi onim komponentli frazeologizmlarning lingvomadaniy xususiyatlari	160
Koyshekenova Tatyana Kenesariyevna	
Bo'lajak ingliz tili o'qituvchilarining ijodiy-metodik kompetentligini rivojlantirish texnologiyasi	164
Qo'shaqov Farrux Furqat o'g'li	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning kognitiv faollikni oshirishning pedagogik usullari	169
Xoldarova F. M.	
Ingliz tili darslarida ixtisoslashtirilgan maktab o'quvchilarining kreativ kompetentligini rivojlantirish metodikasi	172
Madaminova Muzifa Shukurullo qizi	
Sport ta'limi yo'nalishidagi o'quvchilarining generativ sun'iy intellekt kompetensiyasini baholash mezonlari va indikatorlarini takomillashtirish	178
Nematova Rushana Nemat qizi	
Inklyuziv ta'lim sharoitida koxlear implantli bolalarning eshituv-nutqiy faoliyatini pedagogik tashkil etish metodikasi	184
Mirzayeva Umida Inamovna	
Umumiy o'rta ta'lim muassasasida ijtimoiy-madaniy muhitni rivojlantirishning ijtimoiy-pedagogik zaruriyati	188
Malikova Dilrabaxon	
Bo'lajak ingliz tili o'qituvchilarining kasbiy-subyektiv pozitsiyasini rivojlantirishning nazariy-metodologik asoslari	194
Temirova Shoxsanam Komilovna	
O'zbek tilidagi lingvomadaniy kollokatsiyalarning assotsiativ-semantik xususiyatlari	201
Boymirova Dilshoda Oblayor qizi	
Методы развития компетенций будущих учителей начальной школы в области создания текстов	208
Хаитова Нодира Бафроевна	

Inklyuziv maktabgacha ta'limda bolalarning ijtimoiy-psixologik moslashuvida madaniy-tarixiy va ekologik yondashuvlar integratsiyasi	216
Mengliyeva Gavhar Ibrohim qizi	
Maktabgacha ta'lim jarayonida induktiv metodlardan foydalanishning xorijiy tajribasi	220
Mirazimova Muxabbat Normatovna	
Virtual muzeylar orqali tarixiy tafakkurni rivojlantirishning pedagogik modeli	225
To'ranazarova Muxlisaxon Davlatjon qizi	
Қорақалпоқ, туркман ва инглиз эртақларида образли нутқнинг миллий моделлари: фразеологизм, ранг ва маиший тимсоллар	230
Жепбарова Саят Курбанмиратовна, Жаумитбаева Перийзат Караматдиновна	
Statistical Analysis of Experimental Work and Evaluation of Educational Effectiveness in Teaching Bioethics	233
Salimova Malika Rashidbekovna	
Talabalarda innovatsion fikrlashni rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari	240
Axatova Sabina Qo'shmurod qizi	
Talabalarda sport kompetensiyasini rivojlantirishga ta'sir etuvchi pedagogik omillar	247
Ismatov Feruz Mamarasulovich	
Bo'lajak tarbiya fani o'qituvchilarini integrativ o'qitish zarurati va o'ziga xos xususiyatlari	254
Fayzullayeva Xolida Axmadjon qizi	
Ingliz tilini o'rganishda motivatsiya va o'quvchilarni rag'batlantirish usullarining ahamiyati	258
Sirojov Daler Kironboyevich	
Mikrokredit tashkilotlarini vujudga kelishi va bekor bo'lishining huquqiy asoslari	263
Madumarov Talantbek Tolibjonovich, Qalandarova Mubinabonu Fayziddin qizi	
Oliy ta'lim tizimida ta'lim-tarbiya jarayonlarini aksiologik modernizatsiyalashning psixologik mexanizmlari... ..	268
Taylanova Sh. Z., Turayeva Dilnoza Niyatullo qizi	
A Methodology for Using Digital Educational Technologies in Preparing Students to Teach Subject-Specific Disciplines in English in Non-Philological Fields of Study	274
Mirzayeva Khilolakhon Bakhromali kizi	
Deviant xulqli o'smirlarda konfliktli xulq shakllanishida ota-ona-farzand munosabatlarining ijtimoiy-psixologik xususiyatlari	281
Otamirzayev Muzaffar Bahodir o'g'li	
Biologiya fanidan auditoriyadan tashqari mashg'ulotlarni tashkil etishning innovatsion metodlari va ularning kasbiy kompetensiyalarni shakllantirishdagi ahamiyati.....	287
Xalilova Maqsad Ravshanovna	
Leading Schools for Gifted Students: Contextual Demands on the Principal and the Case for Creative Competence	293
Zarina I. Ganiyeva	
Aholi o'rtasida gipodinamiyani (kamharakatlikni) bartaraf etishda o'z-o'zini nazorat qilish usullari	297
Sharipova Faridaxon Akmaljon qizi	
Lobachevskiy geometriyasi: noevklid geometriyaning nazariy asoslari, geometrik xususiyatlari va ta'limdagi ahamiyati.....	301
Namozov Diyorbek Baxtiyor o'g'li	
Adabiyot ta'limi jarayonida nutqiy kompetensiyani shakllantirishning pedagogik-psixologik asoslari	305
Sulaymonova Nafisa Sattorovna	
Ritmik she'r va harakatli mashqlar yordamida 1-sinf o'quvchilarining diqqatini jamlash	311
Yadgarova Iroda Ikromovna	
Mehrli maktab o'quvchilarining ijtimoiy moslashuvchanlik ko'nikmalarini rivojlantirishning konseptual modeli.....	314
Xoliqulova Dilnoza Sheraliyevna	
Bo'lajak shifokorlarda kasbiy-kommunikativ motivatsiyani xalqaro miqyosda rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari	318
Qoravoyeva Shoira Zafarjon qizi	

Pedagogik ta'limda media savodxonlikni rivojlantirishning zamonaviy yondashuvlari	322
<i>Gulmonova Guli Anvar qizi</i>	
Pedagogik diagnostika vositalari asosida bo'lajak o'qituvchilarning individuallashtirilgan ta'limni loyihalash ko'nikmalarini rivojlantirish samaradorligi	327
<i>Yuldashev Xusniddin Abdullayevich</i>	
Inklyuziv ta'limga muhtoj bolalarni pedagogik va psixologik qo'llab-quvvatlash	333
<i>Bozorova Muxlisa</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotida metodik faoliyat turlari.....	337
<i>Qarshibayeva Dilduza Xidirbayevna</i>	
Umumiy o'rta ta'limda o'quvchilar individual rivojlanishini baholash yo'nalishlari.....	341
<i>Alimov Azim Anvarovich</i>	
O'quvchilarning mustaqil faoliyatini tashkil etishda motivatsiya va o'zini o'zi boshqarishning psixologik roli	347
<i>Burtshova Aliya Burxonovna</i>	
Talabalarning tanqidiy fikrlashini rivojlantirishda pedagogik metodlarning integrativ imkoniyatlari.....	354
<i>Nazarova Vazira Bahron qizi</i>	
Tasviriy san'at ta'limida inklyuziv yondashuv va raqamli ta'lim muhitining integratsiyasi	359
<i>Shodmonova Munisa Furkatovna</i>	
Uzoq muddat davolanishga muhtoj bo'lgan o'quvchilarning ijtimoiy moslashuvchanlik ko'nikmalarini rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari	365
<i>Xoliqulova Dilnoza Sheraliyevna</i>	
Jamoat transporti haydovchilarining psixoemotsional barqarorligini shakllantirishning nazariy-psixologik asoslari.....	369
<i>Ruzimatova Gulbaxor Adiljanovna</i>	
Игровые технологии как средство развития речевой активности детей с тяжёлыми нарушениями речи.....	375
<i>Шакирова Ситора Абдугануровна</i>	
Qo'l to'pi bilan shug'ullanuvchi talabalarda tezkorlik va chaqqonlik sifatlarini rivojlantirishning samarali usullari.....	380
<i>Jo'rayev Nodirbek Nutfillo o'g'li</i>	
Ценностно-смысловой потенциал поэзии Анны Ахматовой в формировании языковой личности и духовно-нравственном становлении учащихся: методический аспект	385
<i>Жабборовна Гулчехра Жобириева</i>	
Raqamli ta'lim sharoitida geoaxborot tizimlarini o'qitishning zamonaviy holati va rivojlanish tendensiyalari...	391
<i>Iskandarov Bayimbet Sobir o'g'li</i>	
O'zgarishlarni boshqarish ko'nikmalarini innovatsion menejment asosida rivojlantirish yo'nalishlari	395
<i>Abdullayev Amirulla Xazratovich</i>	
Ona tili va o'qish savodxonligi darslarida hayotiy ko'nikmalarni rivojlantirishga yo'naltirilgan topshiriqlar tizimini takomillashtirish	399
<i>Boymurodova Nodirabegim Bahodir qizi</i>	
O'smirlarning ijtimoiylashuv jarayonining mazmuni va ijtimoiy-pedagogik xususiyatlari.....	404
<i>Nishanbayeva Odina Xikmatillayevna</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining tanqidiy fikrlashini rivojlantirishda kognitiv strategiyalardan foydalanish metodikasi	409
<i>Sharopova Zarnigor Tolib qizi</i>	
Assessment for Learning and Assessment of Learning: Formative and Summative Approaches in Foreign Language Education in Uzbekistan.....	415
<i>Ramazonova Feruzaxon Akbarovna</i>	
Aqli zaif boshlang'ich sinf o'quvchilarining o'quv-amaliy faoliyatini tashkil etishda sensor integratsiyadan foydalanish metodikasini takomillashtirish.....	420
<i>Tajibayeva Shaxnoza Abdumuxtorovna</i>	

Umumta'lim muassasalari rahbar kadrlarning raqobatbardoshligini baholash va samarali boshqarishning qiyosiy tahlili	425
Uzakbayeva Raxima Xojabayevna	
Nemis tilida so'zlashuvchi davlatlar va nemis adabiy tili tarixi	430
Adham Berdimurodov Musurmonovich	
Xorijiy andragogik yondashuvlarni kasbiy ta'limga integratsiya qilishning pedagogik shart-sharoitlari	434
Yusupov Ulug'bek Kamalovich	
The Power of Intercultural Competence in Global Communication.....	439
Serdaliev Baxitli Xaydarovna	
Bo'lajak tarbiyachilarning badiiy tafakkurini xalq og'zaki ijodi asosida rivojlantirish metodikasi	443
Matrizayeva To'maris Jumamirat qizi	
Raqamli ta'lim transformatsiyalashu-vining pedagogik mazmuni va zamonaviy tendensiyalari.....	449
Turdaliyeva Nurjahan Abdunosir qizi	
Pedagogik ta'lim tizimida raqamlashtirish va sun'iy intellekt texnologiyalarining o'rni.....	457
Boymirzayeva Shanoza Olimjon qizi	
The Effectiveness of a Synthetic Phonics Programme in Teaching Word Reading, Spelling and Reading Comprehension: a Critical Review and EFL Pedagogical Implications.....	465
Nishonova Zuxra Voxidjon qizi	
Talabalarda informatsion-analitik kompetentlikni rivojlantirishning konseptual-metodologik asoslari: tizimli, kompetensiyaviy va faoliyatli yondashuvlar.....	471
Baydjanov Bekzod Xaitboyevich	
Biologiya ta'limida o'quvchilarning bilim va kompetensiyalarini baholashni pedagogik kvalimetriya va zamonaviy psixometrik yondashuvlar asosida takomillashtirish.....	476
Boyxonov Islomjon Abduqaxxor o'g'li	
Oiladagi nizolarni hal etishda mediatorlik faoliyatining ahamiyati.....	483
Ibaydullayeva Umida Rustamjonovna	
Xalq pedagogikasiga asoslangan kompetensiyaviy yondashuvning metodologik asoslari	487
Maqsudov Ulug'bek Qurbonovich	
Kompyuter tarmoqlari mavzusini o'qitishda muammoli ta'lim texnologiyalaridan foydalanishning metodik imkoniyatlari	493
Po'lotova Sevinchoy Arslon qizi	
Bo'lajak filologlarni tayyorlashda art-menejment asosida pedagogik boshqaruv strategiyalarini takomillashtirish texnologiyasi	499
Qo'chqarova Feruza Maxamatqosimovna	
Kasbiy sifatlarni rivojlantirishda qadriyat yo'naltirilganlik va motivatsion soha o'zaro bog'liqligi.....	503
Qo'shmuratov Bekzod Abduraimovich	
Bo'lajak boshlang'ich ta'lim o'qituvchilarining ijodiy tafakkurini rivojlantirishning innovatsion-pedagogik tizimi	509
Rustamova Manzura Mirkamalovna	
"Kelajak soatlari" darslarida yuqori sinf o'quvchilarining o'zini-o'zi tarbiyalash (self-education) kompetensiyasini rivojlantirish metodikasi.....	517
Saxoddinova Muhayyo Eshmamat qizi	
Generativ sun'iy intellekt vositalari asosida bo'lajak musiqa o'qituvchilarining kasbiy tayyorgarligini rivojlantirishning metodik imkoniyatlari.....	523
Teshaboyev Ilxomjon Inomjon o'g'li	

XORIJIY ANDRAGOGIK YONDASHUVLARNI KASBIY TA'LIMGA INTEGRATSIYA QILISHNING PEDAGOGIK SHART-SHAROITLARI

Yusupov Ulug'bek Kamalovich

Kasbiy ta'limni rivojlantirish instituti mustaqil izlanuvchisi
13.00.05 – Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi

Annotatsiya: Maqolada xorijiy andragogik yondashuvlarni kasbiy ta'lim tizimiga integratsiya qilishning pedagogik shart-sharoitlari tahlil qilingan. Katta yoshdagilar ta'limini tashkil etishda andragogik yondashuvning ahamiyati, uning nazariy asoslari, xorijiy mamlakatlar tajribasi hamda kasbiy ta'lim tizimida ushbu yondashuvni joriy etishning asosiy yo'nalishlari yoritilgan. Shuningdek, andragogik ta'limni tashkil etishda pedagogning fasilitator sifatidagi roli, kompetensiyaviy yondashuv, modulli ta'lim, raqamli ta'lim texnologiyalari va baholashning zamonaviy usullari ilmiy jihatdan asoslangan.

Kalit so'zlar: andragogika, kasbiy ta'lim, kattalar ta'limi, kompetensiya, integratsiya, pedagogik shart-sharoit, fasilitator, uzluksiz ta'lim, raqamli texnologiyalar.

Abstract: This article analyzes the pedagogical conditions for integrating foreign andragogical approaches into the vocational education system. It examines the significance of the andragogical approach in organizing adult education, its theoretical foundations, the experience of foreign countries, and the main directions for implementing this approach in vocational education. In addition, the study provides a scientific rationale for the role of the teacher as a facilitator in andragogical education, the competency-based approach, modular learning, digital educational technologies, and modern assessment methods.

Key words: andragogy, vocational education, adult education, competence, integration, pedagogical conditions, facilitator, lifelong learning, digital technologies.

Аннотация: В статье проанализированы педагогические условия интеграции зарубежных андрагогических подходов в систему профессионального образования. Раскрыты значение андрагогического подхода в организации обучения взрослых, его теоретические основы, опыт зарубежных стран, а также основные направления внедрения данного подхода в систему профессионального образования. Кроме того, научно обоснованы роль педагога как фасилитатора в организации андрагогического обучения, компетентностный подход, модульное обучение, цифровые образовательные технологии и современные методы оценивания.

Ключевые слова: андрагогика, профессиональное образование, образование взрослых, компетенция, интеграция, педагогические условия, фасилитатор, непрерывное образование, цифровые технологии.

KIRISH

Globallashuv jarayonlari, raqamli iqtisodiyotning jadal rivojlanishi hamda mehnat bozorida yuzaga kelayotgan o'zgarishlar kasbiy ta'lim tizimi oldiga yangi vazifalarni qo'yimoqda. Bugungi kunda mutaxassis nafaqat o'z sohasi bo'yicha nazariy bilimlarga, balki mustaqil fikrlash, muammolarni hal qilish, innovatsion qarorlar qabul qilish va doimiy o'z ustida ishlash kompetensiyalariga ham ega bo'lishi talab etilmoqda. Shu nuqtayi nazardan katta yoshdagilarni o'qitishga mo'ljallangan andragogik yondashuvlarni kasbiy ta'lim tizimiga tatbiq etish dolzarb ilmiy-amaliy ahamiyat kasb etmoqda.

Zamonaviy kasbiy ta'lim tizimida ta'lim oluvchilarning aksariyati muayyan hayotiy va mehnat tajribasiga ega bo'lgan katta yoshli shaxslar hisoblanadi. Ular ta'lim jarayoniga tayyor bilimni qabul qilish uchun emas, balki mavjud kasbiy muammolarni hal qilish, yangi kompetensiyalarni egallash va mehnat bozorida raqobatbardoshligini oshirish maqsadida jalb etiladi. Shu bois ta'lim mazmuni ham, uni tashkil etish shakllari ham an'anaviy pedagogik modeldan farq qilishi lozim.

Andragogik yondashuv ta'lim jarayonida subyekt–obyekt munosabatlaridan subyekt–subyekt munosabatlariga o'tishni nazarda tutadi. Bunday yondashuvda pedagog axborot manbai emas, balki maslahatchi, fasilitator va ta'lim jarayonini tashkil etuvchi sifatida ishtirok etadi. Bu esa ta'lim oluvchilarning mustaqilligi, mas'uliyati va o'z ta'lim trayektoriyasini mustaqil belgilash imkoniyatlarini kengaytiradi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Andragogika katta yoshdagilar ta'limi nazariyasi sifatida insonning hayotiy tajribasini ta'limning asosiy resursi deb hisoblaydi. Ushbu nazariyaning ilmiy asoslari Malkolm Noulz tomonidan ishlab chiqilgan bo'lib, unga ko'ra katta yoshli ta'lim oluvchilar mustaqil qaror qabul qilishga intiladigan, o'z ta'lim ehtiyojlarini anglaydigan hamda bilimlarni bevosita amaliy faoliyatda qo'llashga harakat qiladigan shaxslardir^[4].

Xorijiy tadqiqotlarda andragogik yondashuv konstruktivistik, gumanistik va tanqidiy pedagogika g'oyalari bilan uyg'un holda rivojlantirilgan. Ushbu nazariyalarga ko'ra, ta'limning asosiy maqsadi ma'lumot berish emas, balki shaxsning kasbiy va ijtimoiy rivojlanishi uchun sharoit yaratish hisoblanadi.

Germaniya, Finlyandiya, Kanada va Janubiy Koreya kabi davlatlarda kasbiy ta'lim tizimi aynan andragogik tamoyillarga asoslangan holda tashkil etilgan. Bu mamlakatlarda o'quv jarayoni modulli dasturlar, amaliy keyslar, ishlab chiqarish bilan integratsiyalashgan loyihalar hamda mustaqil ta'lim texnologiyalari asosida tashkil etiladi. Natijada bitiruvchilarning mehnat bozoridagi raqobatbardoshligi sezilarli darajada oshmoqda^[6].

Andragogik yondashuvning muhim xususiyatlaridan biri ta'lim mazmunining ta'lim oluvchilarning ehtiyojlari bilan uzviy bog'liqligidir. Bunda har bir o'quv mavzusi aniq kasbiy vazifalarni hal qilishga xizmat qilishi lozim. Shu bois nazariy bilimlar amaliy mashg'ulotlar, keyslar, loyihalar va ishlab chiqarish jarayonlari bilan integratsiya qilinadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotda xorijiy andragogik yondashuvlarni kasbiy ta'lim tizimiga integratsiya qilishning pedagogik shart-sharoitlarini o'rganishda qiyosiy tahlil, ilmiy adabiyotlarni tahlil qilish, tizimlashtirish va umumlashtirish metodlaridan foydalanildi. Qiyosiy tahlil metodi asosida Germaniya, Finlyandiya, Kanada va Janubiy Koreya kabi xorijiy davlatlarda katta yoshdagilar ta'limini tashkil etishda qo'llanilayotgan andragogik yondashuvlarning o'ziga xos xususiyatlari o'rganildi va kasbiy ta'lim tizimida qo'llash imkoniyatlari qiyoslandi.

Ilmiy adabiyotlarni tahlil qilish metodi orqali andragogikaning nazariy asoslari, katta yoshdagi ta'lim oluvchilarning o'ziga xos xususiyatlari, kompetensiyaviy yondashuv, modulli ta'lim, raqamli ta'lim texnologiyalari, fasilitatsiya, kouching va mentorlikka oid ilmiy qarashlar o'rganildi. Tizimlashtirish metodi yordamida xorijiy andragogik tajribalarning kasbiy ta'lim jarayoniga tatbiq etilishi bilan bog'liq pedagogik shart-sharoitlar maqsadli, mazmunli, tashkiliy, texnologik, kadrlar, motivatsion, baholash va ijtimoiy hamkorlik yo'nalishlari bo'yicha guruhlashtirildi.

Umumlashtirish metodi asosida o'rganilgan ilmiy-nazariy ma'lumotlar va xorijiy tajribalar umumlashtirilib, ularni kasbiy ta'lim tizimiga integratsiya qilishning asosiy pedagogik shart-sharoitlari aniqlandi. Mazkur metodlarning o'zaro uyg'un qo'llanilishi xorijiy andragogik yondashuvlarni kasbiy ta'limga integratsiya qilish jarayonini tizimli tahlil qilish hamda tegishli ilmiy xulosalarni shakllantirish imkonini berdi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Shunday qilib, xorijiy andragogik yondashuvlarni kasbiy ta'lim tizimiga integratsiya qilish jarayoni maqsadli, mazmunli, tashkiliy, texnologik, kadrlar tayyorgarligi, motivatsion, baholash hamda ijtimoiy hamkorlik kabi o'zaro bog'liq pedagogik shart-sharoitlarga tayanadi. Mazkur shart-sharoitlarning o'zaro aloqasi 1-jadvalda keltirilgan.

1-jadval: Xorijiy andragogik yondashuvlarni kasbiy ta'limga integratsiya qilishning pedagogik shart-sharoitlari

№	Pedagogik shart-sharoit	Mazmuni	Kutilayotgan natija
1	Maqsadli shart-sharoit	Kompetensiyaviy yondashuv asosida ta'lim maqsadlarini belgilash	Raqobatbardosh mutaxassisni tayyorlash
2	Mazmunli shart-sharoit	Modulli, amaliyotga yo'naltirilgan o'quv dasturlarini ishlab chiqish	Kasbiy kompetensiyalar shakllanadi
3	Tashkiliy shart-sharoit	Gibrid, masofaviy va dual ta'limni joriy etish	Ta'limning moslashuvchanligi oshadi
4	Texnologik shart-sharoit	Raqamli platformalar, LMS, kouching va mentorlik texnologiyalarini qo'llash	O'qitish samaradorligi ortadi
5	Kadrlar sharti	Pedagoglarning andragogik kompetensiyalarini rivojlantirish	Fasilitator pedagog shakllanadi
6	Motivatsion shart	Katta yoshdagilarning ta'lim ehtiyojlari va kasbiy tajribasini hisobga olish	Ta'limga ichki motivatsiya kuchayadi
7	Baholash sharti	Portfolio, keys va kompetensiyaga asoslangan baholash	Real kasbiy kompetensiyalar baholanadi
8	Ijtimoiy hamkorlik	Ta'lim muassasasi-ish beruvchi-ishlab chiqarish hamkorligi	Ta'limning mehnat bozoriga muvofiqligi ta'minlanadi

1-jadval ma'lumotlaridan ko'rinib turibdiki, pedagogik shart-sharoitlar bir-biri bilan uzviy bog'liq bo'lib, ularning har biri kasbiy ta'lim jarayoni samaradorligini ta'minlashda mustaqil vazifani bajaradi. Ayniqsa, raqamli texnologiyalardan foydalanish, pedagoglarning andragogik kompetensiyalarini rivojlantirish va kompetensiyaga asoslangan baholash tizimi xorijiy andragogik yondashuvlarni milliy kasbiy ta'lim tizimiga samarali integratsiya qilishning asosiy omillari hisoblanadi.

Kasbiy ta'lim tizimida xorijiy andragogik yondashuvlarni samarali joriy etish muayyan pedagogik shart-sharoitlarni shakllantirishni talab etadi. Bu shart-sharoitlar nafaqat ta'lim jarayonini tashkil etish, balki ta'lim mazmunini yangilash, pedagog kadrlarning kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirish va zamonaviy ta'lim texnologiyalarini qo'llash bilan ham uzviy bog'liqdir. Shu nuqtayi nazardan mazkur jarayon kompleks va tizimli yondashuv asosida amalga oshirilishi lozim.

Avvalo, ta'lim jarayonining maqsadlari andragogik tamoyillar asosida qayta ko'rib chiqilishi zarur. Agar an'anaviy pedagogik modelda asosiy e'tibor muayyan bilimlarni o'zlashtirishga qaratilgan bo'lsa, andragogik yondashuvda kasbiy kompetensiyalarni rivojlantirish, mustaqil qaror qabul qilish qobiliyatini shakllantirish hamda shaxsning uzluksiz kasbiy rivojlanishini ta'minlash ustuvor vazifaga aylanadi. Bu esa ta'lim jarayonining natijaviyligini oshirish bilan birga, mehnat bozori talablariga mos raqobatbardosh mutaxassislarni tayyorlash imkonini yaratadi.

Andragogik yondashuvda ta'lim mazmuni ham katta yoshdagi ta'lim oluvchilarning hayotiy va kasbiy tajribasiga asoslanadi. Shu sababli o'quv dasturlari modulli tamoyil asosida shakllantirilib, ular tarkibiga real ishlab chiqarish vaziyatlari, amaliy keyslar, loyihaviy vazifalar hamda muammoli topshiriqlar kiritiladi. Bu esa nazariy bilimlarni amaliy faoliyat bilan uyg'unlashtirish imkonini berib, ta'lim samaradorligini oshiradi. Ta'lim mazmunining amaliyotga yo'naltirilganligi katta yoshdagilarning ta'limga bo'lgan qiziqishi va ichki motivatsiyasini ham kuchaytiradi.

Pedagogik shart-sharoitlarning yana bir muhim tarkibiy qismi ta'lim jarayonini tashkil etish shakllarini takomillashtirish hisoblanadi. Xorijiy mamlakatlar tajribasida gibrid, masofaviy, dual va individual ta'lim shakllari keng qo'llanilmoqda. Ushbu shakllar ta'lim oluvchilarning ish faoliyati, oilaviy sharoiti va shaxsiy ehtiyojlarini hisobga olgan holda ta'lim olish imkoniyatini kengaytiradi. Ayniqsa, gibrid ta'lim modellari nazariy bilimlarni onlayn muhitda, amaliy mashg'ulotlarni esa ishlab chiqarish korxonalarida tashkil etish imkonini berishi bilan ahamiyatlidir.

Zamonaviy raqamli texnologiyalar ham andragogik ta'limning muhim pedagogik sharti hisoblanadi. Raqamli ta'lim platformalari, elektron kurslar, virtual laboratoriyalar, simulyatorlar, videoma'ruzalar hamda interaktiv ta'lim resurslari ta'lim jarayonining samaradorligini oshirishga xizmat qiladi. Shu bilan birga, kouching, mentorlik, trening va fasilitatsiya usullaridan foydalanish katta yoshdagi ta'lim oluvchilarning mustaqil ta'lim olish qobiliyatini yanada rivojlantiradi.

Andragogik yondashuvda pedagogning roli ham tubdan o'zgaradi. Endi pedagog axborotni tayyor holda taqdim etuvchi emas, balki ta'lim jarayonini boshqaruvchi, maslahatchi, motivator va fasilitator sifatida faoliyat yuritadi. Bu holat ta'lim oluvchilar bilan hamkorlik munosabatlarini shakllantirishga, ularning mavjud hayotiy va kasbiy tajribalaridan samarali foydalanishga xizmat qiladi. Natijada ta'lim jarayonida o'zaro ishonch, hamkorlik va mustaqillik muhiti qaror topadi.

Andragogik yondashuvda baholash tizimi ham an'anaviy nazorat shakllaridan farq qiladi. Bunda asosiy e'tibor ta'lim oluvchining nazariy bilimini tekshirishdan ko'ra, uning shakllangan kasbiy kompetensiyalari va amaliy ko'nikmalarini baholashga qaratiladi. Shu maqsadda portfolio, amaliy topshiriqlar, loyiha ishlari, ishlab chiqarish keyslari hamda kompetensiyaga asoslangan baholash usullari keng qo'llaniladi. Bu baholash tizimi mutaxassisning haqiqiy kasbiy tayyorgarligini aniqlash imkonini beradi.

Biroq xorijiy andragogik yondashuvlarni milliy kasbiy ta'lim tizimiga integratsiya qilish jarayonida ayrim muammolar ham mavjud. Jumladan, pedagoglarning andragogik kompetensiyalarining yetarli darajada shakllanmaganligi, an'anaviy ta'lim uslublaridan voz kechishdagi qiyinchiliklar, raqamli ta'lim infratuzilmasining yetarli darajada rivojlanmaganligi hamda ish beruvchilar bilan hamkorlikning sustligi mazkur jarayon samaradorligiga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin. Shuning uchun pedagog kadrlarni qayta tayyorlash, xorijiy tajribani milliy sharoitga moslashtirish, ta'lim muassasalari va ish beruvchilar o'rtasida strategik hamkorlikni yo'lga qo'yish muhim ahamiyat kasb etadi ^[15].

Umuman olganda, xorijiy andragogik yondashuvlarni kasbiy ta'limga integratsiya qilish tizimli metodologik yondashuvni talab etadi. Uning tarkibiga maqsadli, mazmunli, tashkiliy, texnologik va baholash komponentlari kiradi. Mazkur komponentlarning o'zaro uyg'unligi kasbiy ta'lim jarayonini zamonaviy talablar asosida tashkil etish, ta'lim sifatini oshirish va mehnat bozori uchun yuqori malakali mutaxassislarni tayyorlashning muhim omili hisoblanadi.

Tahlillar shuni ko'rsatadiki, xorijiy andragogik yondashuvlarni kasbiy ta'lim tizimiga integratsiya qilish zamonaviy ta'lim sifatini oshirishning muhim omillaridan biri hisoblanadi. Andragogika katta yoshdagi ta'lim oluvchining hayotiy tajribasi, kasbiy ehtiyojlari va mustaqil ta'lim olish qobiliyatini o'quv jarayonining markaziga

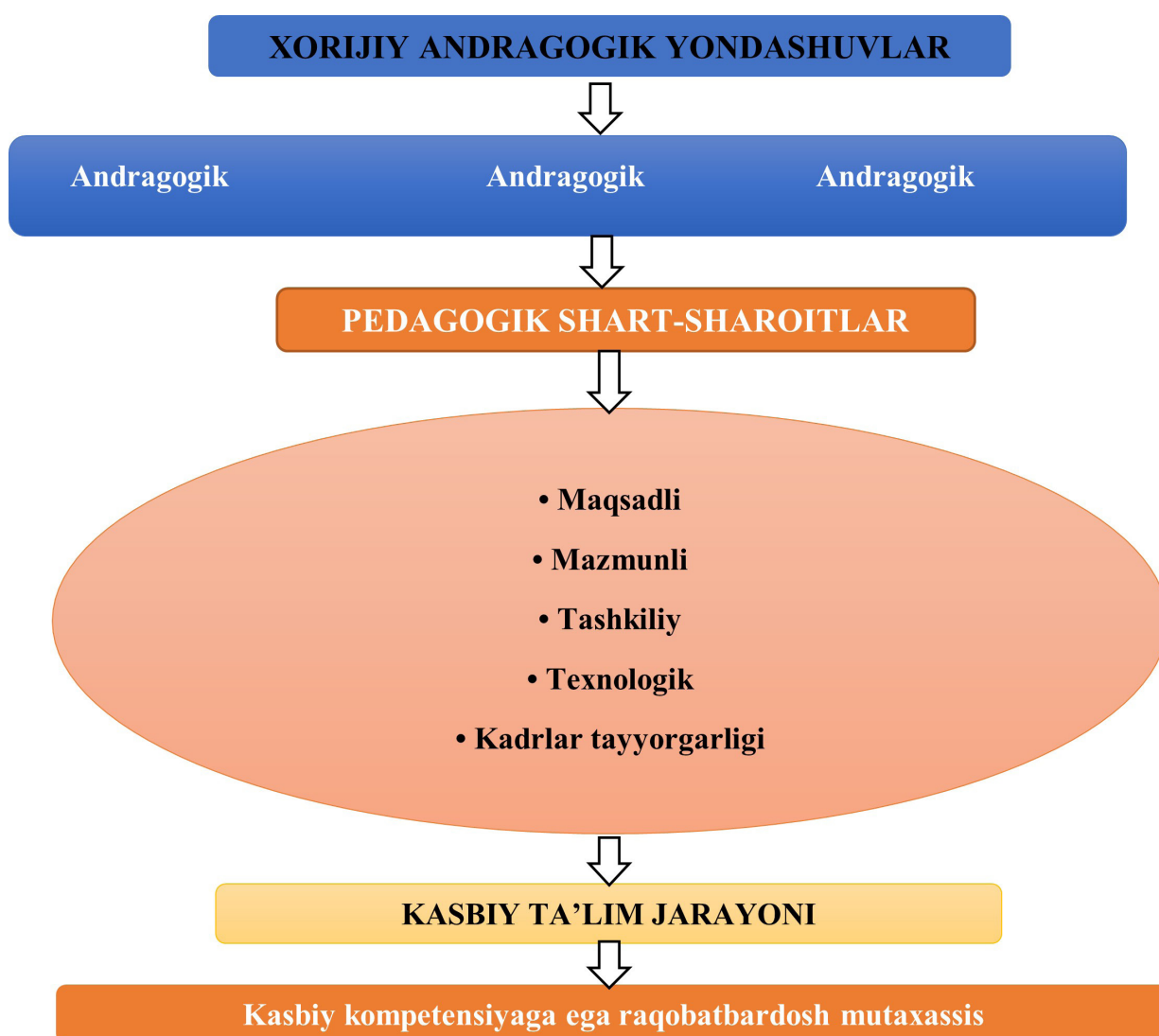

qo'yadi. Bu esa an'anaviy ta'lim modelidan farqli ravishda ta'lim oluvchining shaxsiy rivojlanishi, kasbiy kompetensiyalarini takomillashtirishi va mehnat bozorida raqobatbardoshligini ta'minlashga xizmat qiladi.

Tadqiq etilgan materiallar asosida kasbiy ta'lim tizimiga xorijiy andragogik yondashuvlarni samarali integratsiya qilish uchun quyidagi pedagogik shart-sharoitlar muhim ahamiyatga ega ekanligi aniqlandi: ta'lim maqsadlarini kompetensiyaviy yondashuv asosida qayta belgilash; ta'lim mazmunini modulli va amaliyotga yo'naltirilgan dasturlar asosida takomillashtirish; raqamli ta'lim texnologiyalari, masofaviy va gibril ta'lim shakllaridan keng foydalanish; pedagoglarning andragogik kompetensiyalarini rivojlantirish; ta'lim jarayonida subyekt-subyekt munosabatlarini qaror toptirish hamda baholashning kompetensiyaga asoslangan tizimini joriy etish.

Shu bilan birga, mazkur yondashuvlarni milliy kasbiy ta'lim tizimiga tatbiq etish xorijiy tajribani to'g'ri-dan-to'g'ri ko'chirish emas, balki uni mamlakatimiz ta'lim tizimi, mehnat bozori talablari va milliy qadriyatlarga moslashtirishni talab qiladi. Bu jarayonda ta'lim muassasalari, ish beruvchilar, ilmiy muassasalar hamda malaka oshirish tizimi o'rtasidagi hamkorlikni mustahkamlash muhim ahamiyat kasb etadi.

Yuqoridagi tahlillar asosida xorijiy andragogik yondashuvlarni kasbiy ta'lim tizimiga integratsiya qilishning pedagogik shart-sharoitlari o'rtasidagi o'zaro bog'liqlikni quyidagi mualliflik modeli orqali ifodalash mumkin (1-rasm).

1-rasm: Xorijiy andragogik yondashuvlarni kasbiy ta'limga integratsiya qilishning pedagogik shart-sharoitlari modeli

1-rasmga keltirilgan modelda xorijiy andragogik yondashuvlarning asosiy tarkibiy qismlari – andragogik tamoyillar, texnologiyalar va modellar pedagogik shart-sharoitlar orqali kasbiy ta'lim jarayoniga integratsiya qilinishi hamda uning natijasida raqobatbardosh, kompetentli mutaxassisni tayyorlash jarayoni yaxlit tizim sifatida aks ettirilgan. Taklif etilayotgan model pedagogik shart-sharoitlarning o'zaro mantiqiy bog'liqligini ko'rsatadi va ularni amalga oshirish mexanizmini ifodalaydi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Xulosa qilib aytganda, andragogik tamoyillar, andragogik texnologiyalar va andragogik modellarga tayangan holda tashkil etilgan kasbiy ta'lim tizimi katta yoshdagi ta'lim oluvchilarning kasbiy rivojlanishini ta'minlaydi, ularning mehnat bozoridagi raqobatbardoshligini oshiradi hamda uzluksiz ta'lim tizimining samaradorligini yuksaltirishga xizmat qiladi. Bu esa mamlakatimizda kasbiy ta'lim tizimini modernizatsiya qilish jarayonida xorijiy andragogik tajribalardan samarali foydalanishning ilmiy-metodik asoslarini yanada takomillash-tirish zarurligini ko'rsatadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2025-yil 23- oktabrdagi "Kasbiy ta'lim tizimida islohotlarni amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida" PQ-316-son' qarori.
2. Громкова М. Т. Андрагогика: теория и практика образования взрослых: учебное пособие/М. Т. Громкова.-М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2012.-495
3. Кукуев А. И. Андрагогический подход в образовании взрослых/А. И. Кукуев. -Ростов н/Д.: Булат, 2008. -176 с.
4. Hakimjonova H.H. Professional ta'lim tizimi rahbar va pedagog xodimlarining kasbiy kompetentligini andragogik yon-dashuv asosida rivojlantirish. // Dis. Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) – T., 2024.
5. Yusupov U.K. Xorijiy mamlakatlar tajribasidagi andragogik yondashuvlar: nazariy jihatlar va modellari.//Journal of Innovations in Pedagogy and Educational Advancements. Volume 01, Issue 11, November 2025.
6. Федосеева З. А. Траектории развития квалификации педагогических работников среднего профессионального образования/З. А. Федосеева, И. Р. Сташкевич//Современная высшая школа: инновационный аспект. -2018. -Т. 10. -№ 4. -С. 61-69.

1 <https://lex.uz/uz/docs/-7793420>

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №8(2)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzilimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.